

СВОБОДНИЯТ ЗИДАР БОЯН АБАДЖИЕВ И ПРИНОСЪТ НА БРАТЯТА МАСОНИ ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ ОБЛИК НА ВАРНА

ГРАДЕЖ ПО ПОВОД ВНАСЯНЕТО НА СВЕТЛИНА
В ЛОЖА „БОЯН АБАДЖИЕВ“, ОРИЕНТ ВАРНА, 22 НОЕМВРИ 6008г.

Обични Братя,

Днешният ден е най-вълнуващия в моя живот и аз вярвам, че ще остане такъв до края на масонския ми път. Днес, в най-светлото движение на човечеството - Движението на Свободните и Достойни Мъже, обгърнали с братската си верига целия свят, се записа завинаги името на един дълбоко уважаван и обичан от мен човек - моят дядо, Свободния зидар Боян Абаджиев. Неговото име бе почетено по най-светлия и достоен начин - стана име на Съюзна Ложа на Старите Свободни и Приети Зидари на България, ръководена от един не по-малко достоен майстор. Снимки и документи за живота и дейността на Брат Боян Абаджиев почти не са останали. Горени са на два пъти - през 1938 и през 1944г. Накрая, през 1973г., изгоря и таванът на къщата ни, където бяха скрити малкото останали от тях. Това, което искам да разкажа в своя градеж днес, знам от неговите разкази за направеното и преживяното в годините на нелекия му и бурен житейски път. Много повече научих за дядо си от моята баба след смъртта му през 1978г.

Брат Боян Абаджиев е роден на 19 януари 1898г. в град Осман пазар - днешния Омуртаг. Има трудно детство. Той е едно от деветте деца в семейството и за да не прекъсне образованието си след четвърто отделение, с безкрайна упоритост по цяла нощ шие гайтани, помагайки на своя баща абаджия, от когото води началото си и нашата фамилия. В спомените си за своето детство дядо ми никога не се оплакваше. Ето защо е много трудно да се опишат всички препятствия, които преодолява, за да достигне през 1907г. до първи курс на Машинно училище - днес Висшето военноморско училище „Никола Йонков Вапцаров“. Разказвал ми е за голяма си мечта - да стане едновременно морски офицер и машинен инженер - двете най-уважавани за времето си професии. Тази мечта го води напред и не е имало трудности, които да го разколебаят по неговия път. А всъщност, те не са били малко. В края на първи курс в Машинното училище дядо ми е призован от баща си да се прибере в Осман пазар, защото средствата за издръжката му привършвали. Това обаче не го отказва. Той продължава учението си, като се издържа, шиейки гайтани на абите, които баща му изпращал с колетите. През тези години са и малкото случаи, когато моят дядо се опитва да се скрие от своите приятели. Крие се в една стаичка под стълбището на квартирата си и шие, като много се притеснява да не научат съвипускниците му, че се издържа по този начин. И това продължава до производството му в кандидат подофицер, когато негов съученик го води да празнуват Коледа в София. Там той среща моята баба Елена - тогава най-богатата жена в Самоков. Тази среща слага край на неговия недоимък и му позволява да разгърне цялата си енергия.

Брат Боян Абаджиев, вече като семеен, създава свой дом във Варна и започва активно да се занимава с обществен живот, като основно го интересуват нуждите на хората, облика на града и по-добрия живот в него. В края на 20-те години на миналия век той получава Светлината във варненската Ложа „Черноморски приятели“, като до края на своя земен път остава верен на масонския дух и клетва. Доказателство за това бе фактът, че макар в своя живот неколкократно да е бил подлаган на жестоки репресии, той винаги оставаше лоялен към своята Родина и никога не споменаваше с лошо хората, заставали срещу него.

Обични братя,

Искам да споделя, че това му поведение ми се струваше странно на фона на бурните събития в средата на миналия век. Аз намерих своето обяснение за позицията на моя дядо едва след като бях приет в редиците на Свободните зидари и научих законите и принципите на нашето движение. Благодарение на човешкото си отношение към хората, Боян Абаджиев се утвърждава като един от най-видните общественици в град Варна от 20 до 40-те години на миналия век. Той е собственик на текстилната фабрика „Български трикольор“, участва активно в живота на Варненската индустриално-търговска камара, като я председателства повече от 20

години до края на нейното съществуване през 1944г., народен представител е в две Народни събрания, дълги години е председател на настоятелството на Морското училище.

В своя градеж искам да се спра на идеите, които моя дядо и неговите братя са отстоявали, за да се подобрява облика на тяхната любима Варна. Те са дълбоко убедени, че градът, освен като традиционно търговски, трябва да се развива и като индустриално-занаятчийски център, а също така като център на културата и туризма на млада България, който по нищо да не отстъпва на най-красивите градове на Европа. В тази връзка братята масони подчиняват своята енергия на ред народополезни дела:

- реформират образованието в града и създават едно от знаковите учебни заведения на Морската столица на България - тогавашното Търговско училище - днешния Варненски икономически университет;

- подкрепят изграждането на модерна система за здравеопазване, помагайки за модернизацията на съществуващите болници и за обучението на млади лекари в най-добрите европейски университети; - създават занаятчийски задруги във всички градове в Североизточна България, като на всяка една от тях по най-тържествен начин освещават знамената;

- представят достиженията на българската индустрия и занаяти на най-значимите европейски мострени панаири;

- основават Варненската популярна банка, която подкрепя работниците и представителите на средната класа;

- създават Българския морски сговор - организация поставила си за цел превръщането на Родината ни в истинска морска държава.

Трудно могат да бъдат изброени всички градежи на варненските свободни зидари от средата на миналия век. Времето е покрило със сянката на забравата някои от техните дела. Но и днес във Варна те могат да бъдат разпознати - знакови сгради, белязани със символите на нашето движение. Сред тях са бившата търговска камара - днешния щаб на ВМС, Варненския икономически университет, Икономическия техникум, сградата на Варненската популярна банка - сега Експресбанк. Но може би най-красивият символ на градежа на нашите предци си остава колонадата на входа на Морската градина, която е съградена от варненските масони по инициатива на Брат Боян Абаджиев. Ето защо ние, братята от новата ложа, избрахме тази композиция да бъде водещ символ в нашия знак.

Обични братя,

Наскоро Варна бе определена за най-добър град за живеене в България. В основата на това стоят усилията на хиляди хора, но сред тях важно място заемат свободните зидари, допринесли за изграждането на съвременна Варна през вековете. Нека отдадем заслуженото на всеки един от тях и нека в своя път да продължим делото им.

В прослава на Великия Архитект на Вселената!